

Savaitinis Laikraštis

Žvaigždė

Melna kas Petnyčia.

Kaina metams:

Amerikoje ir Kanadoje . . . 2 dol.
Lietuvoje ir kitur 4 rub.

Korespondencijas ir pinigų siuntiant
adresata:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

The Lithuanian Weekly

Žvaigždė

(The Star)

Published by

A. MILUKAN & CO.

Every Friday at Philada., Pa.

Yearly subscription \$2.00

Advertising rates on application

All communications should be addressed:

„ŽVAIGŽDĖ“

3654 Richmond St. Philadelphia, Pa.

Amerikos Lietuvių Katalikų Savaitinis Laikraštis

Entered as second class matter March 8, 1900, at the Post Office of Philadelphia, Pa., under the act of March 3, 1879.

Nr. 23

PHILADELPHIA, PA. & NEW YORK CITY, 7 D. BIRZELIO (JUNE), 1918 M.

Metai XVIII.

VOKIECIU SUBMARINAI SKANDI- NA LAIVUS PALEI NEW YORKA.

NEW YORKO MIESTAS RUOŠIASI PRIEŠ ORO UŽPUOLIMUS.

VOKIETIJA IR UKRAINA PRIPA- ŽINO BALTGUDŽIŲ RESPUBLIKĄ.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vokiečių submarinai paskandino 15 laivų palei Jersey.

New York, 3 d. birželio. Raportas gautas laivyno biure čionais parodo, kad penkiolika laivų tapo paskandinta Jersey's pakraštyje vokiečių submariniais.

Trijis laivai beišplaukia iš New Yorko tapo sugražinti atgal.

Laivai užklupti naktį, pasak čia gautą informaciją.

Porto valdyba sustabdė išplaukimą laivų šią popietę.

Atakas ant Amerikos laivų beveik pačiame New York uosto įėjime manoma, reiškia, jog Vokietija pagaliaus pradėjo submarinų kovą, kad sulaikyti kareivių transportą Francijon. Submarinai be abejonės tykojo Amerikos transportą. Sulaikyta Amerikiečių naikintųjų flotilės karės srityje. Vokiečių admiralicija, regimai, nusprendė pradėti submarinų karę pas pačias Amerikos duris, tikėdamasi sulaikyti kareivių siuntimą, kurie turės atkreipti balansą prieš Centrales Viešpatybes vakarų karės fronte.

Philadelphia Public Ledger 5 d. birželio „vienuolika laivų ir turbūt penkiasdešimt aštuoni žmonės paskandinta submariniais Atlantic'o pakraštyje. Atakas užpuoliko ant prancuzų laivo Radioleine, Maryland'o pakraštyje, tapo sulaikytas Suvienytų Valstijų naikintojas. Submarinas pasinėrė ir pabėgo.

Išgelbėti nuo Carolina, didžiausio paskandintų laivų, išlipo vakar Atlantic City'e, Lewes, Del., ir Barnegat City'e.

Sešiolika nuo Carolina, menama, prigėrė sukuryje pasidarusiame iš Carolina skandinimo ir keturiasdešimt dviejų kitų nerandama. Jis vežė 230 keleivių ir 130 savo tarnybos.

Laivyno pastangos pagauti naikintojais bei aeroplanais submarinus kol kas be pasekmės.

Atradimas pluduriuojančių minų menamuose transporto keliuose parodo submarinų misiją. Laivai dabar darbuojasi apvalyti kelią netrukus išplauksiantiems transportams.

Phila. Public Ledger 6 d. birželio Amerikos naikintojas, sakoma, šaudęs į menamą submariną palei Cape May ir sunaikinęs priešą. Laivyno departamentas tečiaus atsiskak patikrinti ar užginęti raportą. 77

Prezidentas Wilson ir jo karės kabinetas apsvarsto submarinų padėjimą ir apreiškta, jog užpuoliku atsilankymas nesustabdys nuolatinio plaukimo vyrų ir reikmenų į Pranciją.

Atlantic City mano žuklų laivus dingusiais.

Atlantic City utarninkas. Vokiečių submarinų laivynas gaudydamas laivus Jersey's pakraštyje, spėjama, kad sunaikino tarpe penkiasdešimties ir šešiasdešimties žvejų luotų nusinešant apie 300 ar 400 žuklų.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Allejaus laivas paskandinta prie Delaware įelgos.

Philadelphia, Pa. utarninkas. Amerikos laivas Herbert L. Pratt plaukias iš Mexico's į Philadelphia su allejaus inkrova tapo submarino paskandintas vakar palei Cape Henlopen ir paskendo beveik pačioje Delaware įplaukoje, ant kurios tai upės milžiniškos laivų dirbtuvės dirba visu greitumu, kad apgalėjus submarinų pavojų.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

146 miršta talkininkų oro užpuolime.

Washingtonas 4 d. birželio. Paskiausias talkininkų oro užpuolimas ant Cologne miesto užmuše 146 asmenis, tapo pranešta šiandien Valstijų departamentui. Apie 150 tapo sužeista.

Cologne'ios žmonės, departamento raportai sako, buvo neapsakytai pergązdinti.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Laimėjo Marną ant plataus fronto.

Londonas, 21 d. geg. Vokiečių kron-princo armija pasieko Marne'os upę.

Tolesni pasisekmai tos didės ofensivos naujame Aisne-Velsene išėikišime tapo paskelbti Berlyno ir pripažinti šianakt prancuzų karės biuro.

Viršaus, vokiečių karės biuras tvirtina, kad talkininkų kariaunos vakarinjame išėikišimo sparne, į šiaurę ir į pietus nuo Soissons tapo atstumtos atgal, ir buvę nekurię laimėjimai rytiniame sparne, su paėmimu trijų miestelių ant pietinio Vesle pakraščio, į vakarus nuo Rheims.

Suviršum 45.000 belaisvių, daugiau nei 400 kanuolių ir tūkstančiai mašininių šaudyklų tapo pagrobta nuo talkininkų, sako Berlyno pranešimas, kuris aiškiai pažymi, jog talkininkų rezervos patrauktos mušiu eilen iš pietvakarų ir pietrytų linkui Fere-en-Tardenois, nesugebėjo sulaikyti vokiečių antplūdžio.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Britų nuostoliai 166,802 gegužio mėnesyje.

Londonas, 31 d. geg. Prietikiškai britų eilėse paskelbti laike gegužio mėnesio siekia viso labo 166.802. Nuostoliai dalijasi taip: užmuštų ar mirusių nuo žaizdų: apšaudytųjų 1.536, kareivių 20.510.

Sužeistų ar dingusių: apšaudytųjų 6.182, kareivių 138.565.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Vokiečių ligonių maištas.

KANKINAMI ELETRIKINIŲ GYDYMU MILITARI-
NIUOSE LIGONBUČIUOSE.

Amsterdamas 31 d. geg. Iš priežasties žiaurių gydymo priemonių, priimtų vokiečių medicinos vyriausybės, nervų ligoniai militariuose ligonbučiuose Munchhe pakėlė maištą, laike kurio išdaužė skyrius, pasak Cologne Volke-Zetung.

Rosenheim'e sukilę ligoniai sudegino ligonbutį. Laikraštis priduria, kad naudojamas elektrinis sukrėtimas toks buvo stiprus, jog ligoniai rėkia iš išgąsčio.

Atetovai priėmė ligą eilia klausimų Reichstagui sulig blogo gydymo raportu.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pažė Kronštado fortus.

POTAM VOKIECIAI JUOS SUSTIPRINO. PASAK
RAPORTU IS PETROGRADO.

Londonas, 1 d. birž. Copenhageno Daily Mail korespondentas sako, kad anot Petrogrado laikraščio Pravo, vokiečiai pagrobė ir sudrutino nekuriuos Kronštado-fortus.

True translation filed with the Postmaster at Philadelphia, Pa., on
June 6, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Ukraina pripažįsta Baltgudijos respubliką.

(Iš „Evening Bulletin“ Philada. June 4.)

„Amsterdamas, 4 d. Birželio. Ukrainos valdžia pripažino Baltgudijos respubliką, pasak telegramos iš Kievo Depeša Londonan 24 d. geg. pranešė Baltgudijos respubliką tapus paskelbta Vokietijos sutikimu. Baltgudija apskritai apima sritį į šiaurius nuo Ukrainos. Lenkija ir Baltiko provincijos vakaruose ir Didž. Rusija šiaurėje ir rytuose. Ji inima ir Lietuvą kuri, apgyventa vyriausia baltgudžias.“

Būtų gerai, kad Lietuvių Informacijos Biuras Washingtone tokį sumaišymą Lietuvos su Gudija mėgintų atitaisyti „Zv. Red.“

Visų Amerikos lietuvių domai.

Iš kelių vietų mums pranešama apie lenkų pastangas iš lietuvių išgauti parašus po tam tikromis blankomis. Iš Pensylvanijos ir New Jersey tulų kolonijų mums praneša, kad ten lenkai, vieną-kitą sulenkėjusių lietuvių pasigavę, vaikščioja po lietuvių stubas ir kalbina lietuvius rašyti po tula rezoliucija, kurioj buk užreikiama, kad Lietuviai nori prie Lenkijos karalijos prisidėti. Vaikščioja lenkai parenkami žmonės lietuviams žinomi-dažniausia laiku, kuomet vyrai dirbti išėję, o iš moterų parašai įvairiais bauginimais išgaunami.

In viršminėtus dalykus atsižvelgiant, kad medavus progos svetimiečiams lietuvių prigauti, atsikreipiame į gerbiama kunigija, laikraščius ir visuomenės veikėjus, koplačiausia skelbti lietuviams iš sakyklų, per spaudą, draugių susirinkimus ir visais prieinamais būdais:

(a) Kad lietuviai nesirašytų po jokiomis kitomis rezoliucijomis, kaip tik tomis, kurias užgyrė Lietuvos Tarybų Pildomasis Komitetas, o Amerikos Lietuvių Taryba išsiuntinėjo.

(b) Rašyti vientik-tai po P r o t e s t u prieš Vokietijos norą Lietuvą pasivergti. Tame proteste Lietuvai visišką nepriklausomybės reikalaujama.

(c) Su lenkų ar kitais nežinomais parašų rinkėjais lietuviams nieko bendra neturėti.

Tai visų Amerikos lietuvių domai pranešdami, liekame
Su pagarba,
Amerikos Lietuvių Taryba.

Amerikos Liet. Centralio Komiteto atskaita.

Praeitais savaitės „Tėvynė“ paduoda atskaitą įeigų ir išėigų Am. Liet. Centralio Komiteto. Su Lietuvių Dienos pinigais viso įeigų buvę nuo Lapkričio 1 d. 1916 m. iki gruodžio 31, 1917 m. \$199.045.505 dol.

Išmokėta per tą laiką išlaidų už algas, kelionės lėšas, spaudos dalykus, telegramus, pašto ženklelius 1) Wilkes Barre'uose. 2) Minersville'je — \$54.60.47, 3) New Yorke \$6.318.58 viso tokių lėšų Komitetų ir anų pagalbininkų išmokėta \$11.774.05.

Atmokėta Alijantų Lygai	1.000.00
Skolų atmokėta	1.500.00
Bankoje, pas sekretorių ir Kareivių esama pinigų	2.908.17
Pašelpas Lietuvos pavavgėliams per Svedijos Lietuvių Komitetą pasiūsta	5.000.00
Amerikos Raudonam Kryžiui išmokėta	176.863.28
Tas skaitlines patikrina Moruwich, Mitchell, Prat Co. Accountants.	

Nauji lietuviai gydytojai.

Šiomet Philadelphia's Jeffersono Medicinos Kolegiją užbaigė atsižymėjimu du lietuvių gydytojai: Dr. Vincas Tereševičia (Dorasavage) iš Shenandoah, Pa. ir Dr. Vincas Lukšaitis (Burke) iš Minersville, Pa. Abu tie du nauji ir jauni mūsų gydytojai įsirašę liuosnoriai Suv. Valst. kariuomenės ir, užbaigę paprastą praktikos kursą ligonbutuose, bus pašaukti valdžios tarnyston.

Pora metų atgal Philadelphia's augščiausios mokslo įstaigos-Pensylvanijos universitetas ir medicinos kolegijos—davė lietuviams gydytoją Aleksaitį iš Wilkes Barre'iu Pa., advokatą Sliką iš Pittston'o, Pa. Dr. Klimą iš Shenandoah, Pa. (abu pastaruojų praktikuojančiu dabar Philadelphia'j), Dr. Kiškį (Miller) iš Gilberton, Pa. Dr. Aušrą (Austra) iš Shenandoah, Pa. Dr. Dambrauską iš Detroit, Mich. (Sie tris ir Dr. Aleksaitis dabar Prancijoje, kurių vienas—Dr. Dambrauskas—suežistas), dentistą Kalinaucką iš Shenandoah, Pa. (dabar paimtą kariuomenėn), dvi lietuviškas gydytojas: Rinkevičiūtę ir Mielažiūtę iš Shenandoah, Pa.

Sv. Karolio Boromiečio Seminarijoje Overbrook'e (Philadelphia's arkidiecezijos) mokinasi ant kunigų klerikai: Cepukaitis, Bakunas iš Shenandoah, Pa., Karalius iš Mahanoy City, Pa. Astašaukas iš Gilberton, Pa.

Jeffersono Medicinos kolegija už poros metų užbaigė gydytojais: stud. Kritikonis (Keller) iš Mt. Carmel, Pa. Luščinskis iš Minersville, Pa. Ažukas—apdovanotas gamtos taipgi dideliais muzikos gabumais—iš Wilkes-Barre, Pa.

Villanova kolegijoje eina augštesnius mokslus stud. Danisevičia ir Kaunas iš Mahanoy City, Pa. Astašaukas iš Gilberton, Pa. (pašauktas kariuomenėn.)

Sv. Juozapo kolegiją (Jezuitų) šimet užbaigia Juozas Valentukonis iš Philadelphia, Pa. („Zvaigždės“ personeliaus sąnarys.)

Yra ir daugiau besimokinančių mūsų jaunuomenės Philadelphia's augštoje mokslo įstaigoje, tačiau iš pačios Philadelphia's keliolikos tūkstančių lietuvių naujokynės randame viso labo vos du. O juk ir čia ne mažai esama gerai pasiturinčių mūsų žmonių.

Klaidų pataisymas.

Iš Maspetho lietuviai suaukojo Radonam Kryžiui ne \$40.000, kaip buvo pereinęs savaitės „Zvaigždėje“ atspausa, bet \$4000.

Nedėlioje, 27 d. gegužio V. Atsimainymo bažnyčioje buvo apie 50 moterų ir merginų (ypač ne „iš Bilsvilles“, bet iš Blisvilles—pasirėdžusių kaip Raudonojo Kryžiaus ligonių globėjos.

Bus saulės užtemimas.

Birželio 8 dieną, subatoj, bus saulės užtemimas. Ta dieną po piet mėnulis pereis tarp saulės ir žemės ir nuo mėnulio puls šešelis, kuris pridengs didesnę dalį visos Šiaurinės Amerikos. Pilnas saulės užtemimas bus tikėtai siauroj juostoj — nuo Pudget Sount Washingtono Valstijoje, per Denver miestą, Alabamos valstiją ir iki šiaurinės dalies Floridos valstijos.

Per šitas vietas pereis pats vidurys mėnulio šešėlio ir eis nuo vakarinių valstijų į rytines, t. y. vakarinėse valstijose jis bus matomas pirmiausia negu rytinėse.

Sisai mėnulio šešėlis bėgs per žemę su greitumu 3,000 angl. mylių į valandą. Tose vietose, kur jis užeis, saulės visai nebus matyti, dangūs bus juodas ir žvaigždes galima bus matyti.

Saulės užtemimas tai vienas keisčiausių dangiškų apsiereškimų. Pasitaiko jis tuomet, kada mėnulis atsistoja vienoj linijoj tarp saulės ir žemės ir pridengia savimi saulės šviesą.

Toks atsitikimas, kad visi trys—saulė, žemė ir mėnulis, — atsistotų kaip sykis vienoj linijoj, pasitaiko labai retai. Žmonės, kurie nieko nežino apie judėjimą dangiškų kūnų, nėra prie tokios regyklos pripratę, bijosi, manydami, kad pasaulio pabaiga ateina.

Apie dešimtys minučių prieš saulės užtemimą, saulės šviesa pradeda virsti į tamsiai varinę melsvą spalvą. Oras tuo pačiu sykiu pradeda žymiai atvėsti ir paukščiai, suklaidinti tokiais apsiereškimais, pradeda tupti į savo lizdus.

Mėnulio šešėlis pasirodo iš vakarų pusės tamsus, tarsi besiantinanti perkunijos audra ir artinasi prie jų su kaunolinės kulkos greitumu — darydamas po 3000 angl. mylių į valandą. Mat į 24 valandas dar jis turi aplėkti aplink visą žemę, o vėlintis jis dar niekažados nesusivėlino. Beslenkant mėnuliui pirmyn; jis pradeda dengti saulės kraštą. Pridengimas eina vis didyn ir didyn. Iš saulės dabar matyti tik tai „ragas“, kuris eina vis siauryn ir siauryn. Jeigu jūs esate toj žemės vietoj, kuri yra stačiai ant tiesios linijos tarp saulės, mėnulio ir žemės, tai ir tas siaurutis saulės ragas netrukus visai pranyksta. Saulė pilnai tapo mėnulio uždengeta ir tuomet turime pilną saulės užtemimą. Aplink saulės pakraščius pasirodo rausvos liepsnos, kurios sudaro vieną iš puikiausių dangiškų regyklų. Šitas liepsnas vadina saulės vainiku.

Saulės vainikas yra viena gražiausių dangaus regyklų. Podraug jis yra ir vienas iš stebėtiniausių, nes žmonės dar tikrai nežino, kas jis yra ir iš ko susidaro. Jis apsupa visą saulę aplink ir tankiai išduoda spindulius labai keistoje formoje. Sisai saulės vainikas turi savyje žalia gaza, vadinamą „coronium“, kurio nėra ant žemės ir jį galima pamatyti tik tai laike pilno saulės užtemimo.

6 moters neatsargaus važinėjimo aukos.

Philadelphia, 4 d. birželio. Vakar pietų laike penkios moters palydėjo gyvastį ir viena kovoja su mirėčia be vilties pasveikti, ačių neatsargiam važinėjimui automobiliu. Palei Chelton Hills stotį jos paleido savo automobilių per nuleistus buomus ant Reading gelžkelio. In tą laiką atlekė expresas, einas 40 mylių į valandą link Philadelphia's ir su tokia baisia jiega pataikė ant automobiliaus, jog jis subyrėjo į gabalėlius, o visos šešios moters iškilo augštai į orą ir sukrito į Tacony upelį. Keturios mirė akimirksnyje, penkta dvidešimt minučių vėliau užmiesčio ligonbutyje ir šešta be vilties pasveikti. Visos tos moters iš Philadelphia's.

Ar jos per greit važiavo, ar koks pasigadinimas jų mąsinoje atėmė vėžėjai kontrolę, nieks nesužinos, nes, visoms atlikus, nėra nuo ko.

Paaškinimas.

Straipsni „Lietuvių armija laiko sieną, suviršum 100.000 vyrų, sakoma, pasirengę sulaikyti vokiečius“ pereiname „Zvaigždės“ numeryje atkartojome paskui „New York Times“. Jis tilpo ir į kituose anglų dienraščiuose. Paduota anglų spaudai anoji žinia paties p. Sliupo ar jo artimų prietelių. Jiems reik ir imti atsakomybę už tą žinią. „Zvaigždė“ vien atkartojė, kas anglų spaudoje pagarsinta.

KAD NAMUOS UGNIS NEGESTU.

Mūsų svarbiausi pareiga šiandien, kad užlaikius visas namuose ugnis degančiomis ir žiurėti, kad mūsų vyrai, kuomet sugrįž iš užjūrio, rastų savo šeimynas geriausioje sveikatoje. Todėl jums reikalingas vaistas, kuris prašalintų ligas, gelbstint priešinimosi gamtos jėgai išguit iš mūsų kuno pavojingus elementus ir gimdančius ligų mikrobus.

Trinerio Amerikoniškojo Kartaus Vyno Elixiras atskandžiausiai atlieka tą užduotį. Tai yra naminis vaistas, geriausioje žodžio prasmėje, nes jis prašalina visas vidurių betvarkes ir atitaiso normalį viudurių stovį.

Aptiekose. Neimkite jokių pamėgdžiojimų, bet reikalaukite nuo aptiekiaus Trinerio Amerikoniško Kartaus Vyno Elixairo. \$1.10. Dėl reumatizmo, neuralgijos, strėnų gėlimo, išsinarinimo, tinimo ir panašių skausmų mėginkite Trinerio Linimentą. Tai yra puikus vaistas, 35 ir 65c. aptiekose, per krasą 4 ir 755 c. Joseph Triner Company, 1333—1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. Apsk.

LIETUVOS METRIKA.

Susidarius ir sustiprėjus Lietuvos valstybei atsirado reikalo raštu pastiprinti tai, kas yra valdžios igyta ar kitiems duota. Raštuose buvo idėtos sutartys su kaimynų valstybėmis ir dovanos bei privilegijos duotos valstybės tverėjams bei talkininkams, butent, lietuvių didikams. Reikėjo valdžiai turėti ir laikyti—raštinė arba kancelarija. Išpradžių visos valstybės ir paties kunigaikščio raštinė buvo ta pati; ji buvo pas didijį kunigaikštį. Kur važinėdavo kunigaikštis, ten keliaudavo ir raštinė.

Del to rasdavos daug nepatogumų. Kylantieji didikai (magnatai) reikalavo, kad valstybės reikalai ir kunigaikščio būtų atskiri. Be to ir proga buvo tinkama: kunigaikštis Jogaila nuėjęs užkuriais į Lenkiją, o paskui jo ipėdiniai nuolatose gyvenusieji Lenkijoje, negalėjo, svetur budami, rūpintis Lietuvos reikalais.

Valstybės raštinėje ne viskas tvarkoj iškart nusistatė. Matyti, išduodant koki raštą, nepalikdavo raštinėj kopijos. Sudegus ar išnykus originalui, nebuvo galima jo atnaujinti. Delto tai jau bent nuo XV amž. raštinėje buvo paliekamos kopijos ar noursai. Tokiu budu valstybės raštinė skilo į dvi dali: bėgamosios knygos ir senosios arba archyvas. Kunigaikštis vežiojo su savim bėgamas knygas, o knygos su atliktais ar duotais palikdavo vietoje, juos dabojo tam tikri valdininkai. Pritrūkus kokio rašto, ar nusimetus, ar ieškant kokio istato, nuolat tekdavo kreiptis į tą archyvą, kuris igijo vėliau Lietuvos Metrikos vardą.

Lietuvos Metrika išpradžių buvo Trakų pilyje, iki XV amž. pabaigos, o jau nuo XVI amž. persikėlė į Vilnių; bent ji buvo tenai 1511 m.

Didelės tvarkos Metrikoj nebuvo: ji atsirado savaime, palengvėl, be plano, kurs būtų išanksto nustatytas; to del ilgainiui kilo klausimas jį sutvarkyti.

Metrikoje buvo aktu knygos ir palaidi orginaliniai aktai. Gyvenimo praktikoje atsirasdavo dirbtinių netikrų raštų; sunku tad buvo išnykus orginalui susekti, kurs tikras, o kurs netikras aktas. Beto, laiko bėgyje kai kurie raštai sugedo, apdegė, supelėjo, supuvo, o teismuose, bajorų kovose su didikais su kunigaikščiais—teisių tikrumas ir aiškumas buvo reikalingas.

Apie 1570 m. nežinomas žmogus aprašė visą Metriką, susekė ir koki yra joje raštai.

1594 m. Lietuvos kancleris Levas Sapieha liepė perrašyti visas Metrikos knygas, kad jos atstotų apgedusius originalus. Per keletą metų tas darbas ir buvo atliktas.

1607 m. seimas prisakė sulyginti senąsias knygas su naujosiomis, nes kilo abejojimų, ar viskas gerai atlikta. Tačiau Seimo paskirtieji žmonės to darbo nepadarė. Todėl karalius pats paskyrė komisiją knygų revizijai daryti. Rodos, revizija tęsusis iki 1621 m.

Metrika buvo tuomet Vilniuje, pilyj. Matyti, turintiems čia reikalų netaip lengva buvo prieiti, kad 1607 m. seimas nutarė perkelti iš pilies naujasias knygas ir padėti patogesnėje vietoje. Taip greitai tas darbas nebuvo padarytas. Bent dar kancleris Radvila balandžio mėn. 21 d. 1636 m. prašo karaliaus pavesti Metrikai Klinčatos namus rinkoje prie Zuvių gatvės (dabar Didžioji gatvė) neprieinant iki Stiklo gatvės).

Nauja Metrikos revizija padaryta 1641 m.

Karės daug sunaikino Metrikos raštų ir knygų. Einant karei su švedais, šie išvežė Metriką į Svediją, bet 1659 m. Olyvos sutartimi grąžino ją, tik jau ne visą; dalis bus paskendus juroje).

Beišliko surašai, bet ir tie patys vėliau buvo išdalyti: viena dalis Petrapilyje Viešajame knygyne, kita—Liet. Metrikoje.

1655 m. rusams užėmus Vilnių, dalis knygų žuvo.

Metrika taip pasiliko ir toliau Vilniuje.

Tik vėliau, apie 1765 m., ji buvo pergabenta į Varšavą, kur buvo surinkti visi valstybiniai archyvai. Dalis, bet rodos, buvo Vilniuje.

Dabar pradėta visa tvarkyti tenai, vietoje.

Betvarkant Varšavoje, atsirado naujų sunkumų. Tvarkytojai rado sukenybių del to, kad daug knygų buvo rašytų ne latynų raidėmis, o kirilica. Todėl jie perrašė jas latynų raidėmis. Perrašyti buvo 29 tomai; Metrikos turinio tvarkymu užsiėmė istorikas Naruševičius nuo 1786 m.

Metrika užsiliko Varšuvoj iki 1794 m. 1794 m. Varšavą paėmė Suvorovas.

Tais pačiais metais Repninas atsiuntė iš Gardino prsakymą į Varšavą atsiųsti Liet. Metriką į Gardiną. Metriką išvežė iš Varšavos pakeliui paėmė likusią Vilniuje dalį (užmurytą šv. Kazimiero bažnyčioje) ir atgabeno tais pačiais metais į Petrapilį.

Tenai Lietuvos Metrika visako matė: ją dalijo, skirstė į įvairias vietas, dargi dalis buvo atiduota Prusams, kol 1805 m. galutinai atsidurė Senato žinioje.

Tvarkyti pradėta ji 1803 m. Kaikurie aktu originalai išimti ir iduoti į viešąjį knygyną.

Rusų valdžia žiurėjo į Lietuvos Metriką praktikos žvilgsniu. Tenai buvo galima rasti dvarų, žemės, bajorystės raštai ir t.t. Tam tikslui ir buvo tvarkoma. 1831 m. tosios komisijos suiro. Galutinai buvo sutvarkytos tam tikros komisijos 1857 m.)

Lietuvos Metrikoj dirbo mūsų istorikas Simanas Daukantās, kaipo metrikanto padėjėjas, nuo 1837 m..

nuo šitos tarnystės jis buvo paliuosuotas vas. 4 d. 1851 metais.

1888 m. Lietuvos Metrika buvo perkelta iš Petrapilės į Maskvą. Čia ji buvo padėta dvejose vietose. Mažesnioji Metrikos dalis atsiderė Maskvos archyve užsienio dalykų ministerijoje, didesnėji gi teisės ministerijos archyve.

1835 m. įkurtoji komisija padalijo visą Lietuvos Metriką į 12 skyrių ir 1836 m. padarė tam tikrą sąrašą. Šių Lietuvos Metrikos knygų ir aktų inventorių yra išleides atskirą knygą metrikantas S. Ptaszveki Petrapilyje 1887 m.

Paskutiniaisiais laikais ji nustojo praktikos reikšmės, bet igijo didelės mokslų vertybės. Mokslininkams atkreipus dėmesį į Lietuvos istoriją, jiems teko žiūrėti į Metriką kitu žvilksniu. Ir jie tenai rado neapsakomos gausybės medžiagos. Išleista buvo nemaža veikalų ir jos aktų. Minėtini yra antai: Biršadski'o Dovnar-Zapolski'o, Liubovski'o, Maksimenko, Malinovski'o, Leontovič'o Lappo ir t. t.

Juokdarys.

Lezdynų Pelėda.
(Vaizdelis).

Buvo šventadienis, atleidai, žmonių minios iš bažnyčios namon grįšta: raiti, važiuoti, pėsti, visi linksmūs, šnekūs. Vieškelis užia, užia... Čia jaunuomenė dyžia juokdama, čia senos moterėlės šnibždomis pasakoja sau miesčiuke girdėtas naujienas kitur porėlė slenka išlengvo, matyti stengdamas kiek galėdamas pailginti kelionę: kitas šventadienis toli ir tai nevisada išspruksi; žinoma, ne ponai juodu ant savo galvos! Eina, šneka, rodą braukia ir matyti, kad ta roda tinka širdžiai.

Siokią dieną tik koks atlaikulis viengungis vienas klybina namon, kirminą užpylęs, ir, neturėdamas su kuo, su savim bamba skaidydamos.

Anė irgi viena keliauja. Ji ne atlaikulis, ji dora ir darbšti merga: prie darbo, lyg medų, ją grobsto, bet šiaip su ja meiliai pasikalbėti niekam nei prie širdies.

Anė nusiminusi, liudna; širdį pagadino jai ta diena: po visam surišo kunigas pas altorių paskutinę jos vienmetę draugę su jaunu, vikriu vaikinū, lygu liepelę, jauną, laibą, lyg ažuolū, stipriū, raudonveidžiu, mėlinakiu, apskritburniu. Nors ir žiurėk—pora lig noro!

Eina Anė ir liudną masti mąsto:

— Juzė tai jau nesitrunkys po svetimus kampus, kokią susitaisys tokią turės, bet vis susitaisys savo pastoze, ji jau nebeslaugys svetimū, savuoju rupisis, savuoju gyvenimo draugu, užtarėju, vadovu. Nuliudus — bus kas ją paguodžias, susirgūs — kas sarginas.

Mąsto Anė, širdžiai sunku, liudna, tartum kas per šiaudų vikšriū braukte braukia. Nenuostabu: Anė nuo šeštū metų per svestimas rankas eina, o juk visokių jų buvo: ne viena ir ne syki kibdavo prie Anės nugaros ir nė viena motiniška ranka nėra priglaudusi nei pagločiusi. Ir ėjo taip gyvenimas tris dešimtis metų, praėjo vargu, darbu ir viltimi, kad ir jai prašvis nors saulės atspindis. Bet nešvito ir nešvito...

— Verpti moku, austi moku, pasiuti ir gi kito neprąšysiu, ir vis delto nežadėta laimuzė. Dievuli, Dievuli!

Atsiduso Anė ir eina savo keliu. Staiga iš pavieškeliu karklynu džiukt kažikas stačiai in kaktą!

Anė suskaudo širdį:

— Piemens laidosi... bulbskučiai mēto mane arklaiš...

Sudrebėjo Anė lupos ir ašaromis pasruvo akys. Eina toliau, o čia vėl džinkt, ir sykiu sukvalojo vyriškio balsas:

— Ka, ka, ka! kur taip skubi? a-a-a?

Sustojo Anė, lyg in žemę insmegusi. Kitoj pusėj kelio už grovio stovi Ignis, dvaro arklaganis, vaikinas lyg molio nudrėbtas!

Syptelėjo o jis irgi šypso:

— Sok šen! Dar paspėsi: ne kas ten laukia!

Paskutinis žodis indurė in širdį merginai: tiesa, niekas nelaukia! Bet... per grioviū šokti nepadoru, nedrašu.

— Nešoksiu! — sako Anė, — o širdis tik plaka, plaka:

— Griovys gilus, dar kas pamatys, — tyliai pridėjo Anė.

— Jis, tartum ją supratęs, tik kiukt per grioviū, kapt Anę už rankų, paskui pusiaugniaukštu ir kidena in karklyną!

— Paleisk, nedorėli! Ką darai? Ai, ai... Matysi, kad šauksiu!

— Aš pritarisiu, abu šauksmi — tarė Ignis.

Bet nei vienas, nei antras nešaukė, susėdo lyg žmoniū vaikai, prie purėto kadugio kero, jis galvą jai ant keliū padėjo ir jos rankas pūšpūš braukinėja sau per veidą. Anė širdis tirpsta... Taip ir liudna ir gera, ir verkta ir juoktus, — taip ne paprastai keista.

— Anė — sako Ignis — mūdu abudu be poro. Visi dvariškiai susiskirstė, tik mūdu vienas į antrą skersuojava. Viñcui Pranė autus skalbia, lovą taiso, dangovė lopo, Stepiui Marė, Martynui Egnė, man nēr kas pataiso. Lygu vel... žiurėk!

Čia Ignis numėtė sermėgą ir ėmė rodyti iškiurusias marškiniū rankoves: pro skylės tikrai buvo matyti plikos alkunės, apykaklė be kaspino atdara, lygu žydo linbraukio.

Nukaiito Anė:

— Kas kaltas? Kad butumei davęs, rodeš... Šiaip, pats žinai, nedrašu užsimesti... Man tamstos senai buvo gaila, bet...

— Ką? — paklausė Ignis.

(Pabaiga bus.)

Parsiduoda

visu moteriškū ir vaikū drapanū krautuvė geroj vietoj, kur daugiausia apsigyvenę lietuviai ir lenkai. Kreiptis antrašu: Jurgis Bielauskas 278 Jackson Ave., Long Island City, N. Y.

Bell Phone Dickinson 3695 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvis Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietų
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po pietų.

Dr. W. J. WINTERS

Daktaras ir Chirurgas

pabaigęs daktarystės mokslu Jefferson Medical Collegijoj su pagarba Specialistas akių ligose, nosies ir gerklės. Gydo pasekmingai moterų ligas.

OFISAS: 110 W. Oak str., netoli S. Jardin st. SHENANDOAH, PA

Reikalingas geras vargoninkas, mokas gerai lietuviškai su gerais paliudyjimais. Turi mokyti chorą ir apžiūrėti bažnyčią. Alga gera. Atsišaukti reik tuojau į „Zvaigždės“ redakcija.

SPECIJALIS BIRZELIO IŠPARDAVIMAS.

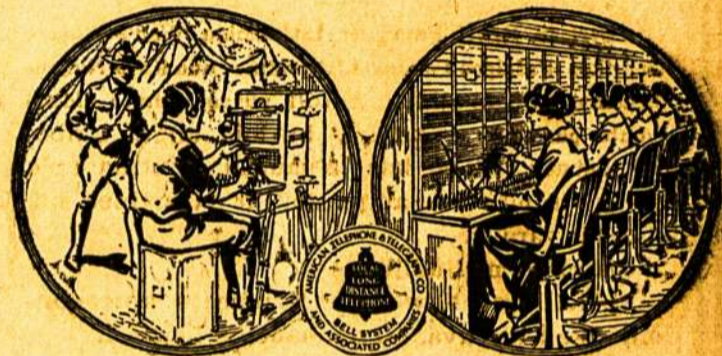
Mēs pasiūlome savo šviesos ir jiegos klientams, laike birzelio mėnesio tiktai, gvarantuotą skalbimui mašiną dikčiai sumažinta kaina ir labai patogiu išmokesčiu.

Tikra kaina to Western Electric Washer (skalbynės) \$110, tečiaus birzelio mėnesyje mēs parduosim ji sumažinta kaina už \$100 tokiomis lengvomis išmokesčio išlygomis: \$10 su užsakymu ir per devynis mėnesius po \$10 kožną.

Kaipo tolesni paraginimą pirkti Elektrikinę skalbimui mašiną šitame mėnesyje, mēs pridėsime uždyką prie kiekvieno parduoto Western Electric Washer, inkainuoto \$100, dvigubą mirkynę parduodamą po \$1.

Pamatyk skalbemasias mašinas rodomas Elektrikos krautuveje ant Tenth and Chestnut Streets.

THE PHILADELPHIA ELECTRIC CO.

Tenais ir Čia

Tenais kariaunos siuntinijėjimas ir mūšiai eina, priešo judėjimai raportuojami ir amunicija gabinama su pagelba telefono komunikacijos.

Čionai suviršum 12.000 ilgos linijos operacijū paruoštū valdžios tarnybai ir Valdžia Washingtone laikos, angštame susižinojime apie kiekvieną karės prisirengimo pavidalą ir tvarko darbą milžiniškos daugybės pramoniu nuo kurio priguli mūs armijū pasisekimas.

Tenais ir čia visa valdžios mašinerija dirba karės pasisekimui ir telefono patarnavimas butinas.

Būk Zmogiškumo Bankos dalyvu!
Pirk Liberty Bond!

THE BELL TELEPHONE COMPANY OF PENNA.

Tired of Saving Wheat?
You don't know what it is to be Tired!

Pasirink:

Karštą kambarį ir šaltą prosą arba

Karštą prosą ir šaltą kambarį.

Jei prosavoji savo drapanas senovišku būdu, anglinis pečius padaro tavo kambarį karštu ir tvankiu ir pusę laiko tavo prosas atvėsta ir neprosavoja.

GAZO PROSAS

tai šiolainis visais atžvilgiais. Jūs atliekat savo darbą vienoje vietoje, galite prosavot per tris valandas už vieno cento vertę gazo, prosas būva karštas visą laiką — ir svarbiausia, kad gali užlaikyt savo kambarį vėsiu ir smagiu ir tikrai būt užganėdintas savo darbu.

Ateik į artimiausią Gazo ofisą ir pareikalauk žmogaus, kad tau viską išaiškintų apie tai.

Broad & Arch Streets
1706 North Broad Street
2209—11 North Front Street
135—37 S. 52nd Street
Broad and Tasker Streets
4419 Frankford Avenue
5534 Germantown Avenue
4236 Main Street, Manyunk.

THE UNITED GAS IMPROVEMENT COMPANY.

COAL CONSUMERS MUST BUY WINTER SUPPLY NOW

Consumers must buy their winter supply of coal during the Spring and Summer for storage if production is to be maintained at a maximum and the country enabled to avoid a serious coal shortage this winter.

LET POTATOES FIGHT

They Save Wheat. When you eat Potatoes

Prie išsinarinimo ir isipjovimui

Tuojaū įtrink D-ro Richter'o PAIN-EXPELLER

Nuo 50 metų nesuvadžiojantis ir letuvnikų numylėtas naminis budas Tikras tiktai su pažymėta marke "IKARA" 05c. ir 05c. butalinas visose aptiekose arba stačiai nuo F. AD. RICHTER & CO. 14-50 Washington Street, New York, N. Y.

Amerikos Lietuvių Kat. Laikraščiai.

SUSIVENIJIMAS LIETUVŲ RYMO KATALIKŲ AMERIKOJE
 1886
LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
TURTAS VIRŠ \$125,000.00

Apsidraudusiems nariams išmoka:
PASALPOS - \$3.50, \$7.00, \$10.50 ir \$14.00 savaitėje.
POMIRTINĖS - \$150.00, \$250.00, \$500.00, \$750.00 ir \$1000.00.

Priimama sveiki vyrai ir moterys iki 50 metų amžiaus.

Mėnesinės duoklės sulyg metų laike įsirašymo. Šiandien tu esi jauniausias, negu kada nors busi; todėl rašyk dabar — atsisis mažiaus mokėti, negu palaukus. Nelauk, kol pasens ar apsigirsi.

Konstitucija, mokesnių knygelė, savaitinį laikraštį "GARSAS" ir kitas poperas nariai gauna dykai.

S. L. R. K. A. kuopos randasi visose didesnėse Amerikos lietuvių kolonijose.

Susisuk pas vietinės kuopos raštininką ir įsirašyk dabar. Jei tavo apilinkėje S. L. R. K. A. kuopos dar nėra, pasistengk, kad ten ją sutvėrus. Rašyk, klausdamas informacijų, pas Centro Raštininką adresu:

P. MULEVIČIUS

58 GRAND ST., Sta. W., BROOKLYN, N. Y.

Naujas Laikraštis
 Susivienijimas Liet. R. K. Amerikoje leidžia savaitinį laikraštį

"GARSAS"

"GARSAS" eina kas ketvergas, dideliu 8 puslapių, 7 kolumnų formate.

"GARSAS" yra vienu geriausių ir svarbiausių Amerikos lietuvių katalikų laikraščių.

"GARSUI" sandarbininkauja gambiausieji Amerikos lietuvių rašytojai, publicistai, visuomeninkai.

"GARSO" prenumerata metams \$1.50, pusmečiui \$1.00.

ADRESAS:

"GARSAS"

456 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKITE IR PLATINKITE

Lietuvių Darbininkų Sąjungos

Laikraštis

"DARBININKA"

EINA VITARNINKAIS, KETVERGAS IR SUBATONIS

Jame rasite šinių iš viso pasaulio.

"DARBININKAS" visuomet turi viso to, kas darbininkui svarbu, naudinga, indomu ir suprantama.

Prenumeratos Kainos

Tris Kartus savaitėje metams	\$3 00
Vieną kartą savaitėje	\$1.50
Bostono apilinkėje	\$4 00
Užrubežyje	\$4.25
Vienas numeris	3c.

Reikalaukite pas agentus arba

"DARBININKAS"

242 W. Broadway, So. Boston, Mass.

„TIKYBA IR DORA.“

laikraštis leidžiamas Kunigų Marijonų Chicagoje žina du kartu į mėnesį.

Rašo apie tikėjimo dalykus, paduoda, žinių iš katalikų visuomenės gyvenimo, duoda atsakymų į visokius užklausus iš tikėjimo ir doros srities.

KAINA METAMS \$1.00; vieno numerio — 5c.

Agentams už metinę prenumeratą duodame 30c., už pavienius numerius po 2c.

Adresas: „TIKYBA IR DORA“

1631 W. North Ave., Chicago, Ill.

Kas nori gauti vieną numerį, turi atsiųsti 1c. krašos ženklelį.

Jei trokšti apšvietos

Ar sveiko maisto savo protui, tai skaityk dvisavaitinį ištuota jaunimo laikraštį

"VYTI"

"VYTIS" yra vienatinis ir pirmutinis jaunimo laikraštis Amerikoje.

"VYTYJE" telpa geriausi raštai mūsų jaunų rašytojų literatu ir sudentu.

"VYTYJE" rasi žinučių iš Amerikos bei Lietuvos jaunomenės gyvenimo.

"VYTIS" leidžiamas tautiškaj—katalikiškoje dvasioje.

"VYTI" leidžia Lietuvos Vyčių jaunimo organizacija.

Metam "VYTIS" kanuoja \$1.50, pusmečiui .75c.

L. Vyčių organizacijos nariams "VYTIS" siunčiamas už mėnesines mokeskis.

Prisiusk savo antrašą ir už 2 c. ženklelį, o viena numeris pažūrėjimui prisūsime veltui.

Visais reikalais kreipkities:

"VYTIS"

731 West 18th St., Chicago, Ill.

Geriausia Knyga

Suvažindinti Amerikiečius su Lietuva.

American Relief Fund, for Lithuanian War Sufferers (Amerikos Pašalpos Fondas Lietuviams nuo Karo Nukentėjusiems) išleido didelę netoli pusantrošimto didelio formato puslapių — knygą, kurioje anglų kalboje išdėstyta viskas, kas labiausiai žinotina apie Lietuvą ir lietuvius anų praeitį ir dabartines nelaimes ir vargus.

Cia randame liudijimus

- 1) McClure's Newspaper Syndicato korespondento, kad Lietuva, tai ne Siaurinė Lenkija.
- 2) p. Gabrio straipsni iš British Review, išrodanti, kad Lietuvai reikalinga autonomija.
- 3) Ukrainos tautiškosios partijos liudijima, kad Lietuva turi būti atskiriama nuo Lenkijos
- 4) Apie Lietuvos hierarchiją straipsni iš La Vera Roma.
- 5) Advokato W. Butlerio (iš New Yorko) straipsni apie Lietuvų nuopelnus civilizacijai.
- 6) Rockefellerio atstovų liudijimą apie baisiausią vargą ir nelaimes Lietuvos žemėse.
- 7) New York Juornal'o redakcijos straipsni apie Lietuvų tragišką padėjimą teipgi New Yorko Times raportą aprašanti kun. Dr. A. Maliausko pranešimą.
- 8) Lietuvos istorija.
- 9) Lietuvos Literatūros platesnę istoriją.
- 10) Rezoliucijas Am. R. Fondo įvairiose vietose padarytas.
- 11) M. Yčo memorialas Sventam Tėvui.
- 12) Mūsų atstovų liudijimas apie Lietuvą sulyg N. Y. Times'e pagarsintą raportą.

Yra teipgi tilpę toje knygoje keli lietuvių kalboje staipniai ir daugelis iliustracijų su paaiškinimais anglų kalba (pav. Kasciuškos, A. Mickevičiaus, A. Burbos, vyskupų Valančiausko ir Baranaucko, kun. A. Gimzaucko, Basanavičiaus, Pietario, Kudirkos ir t.t.).

Tą knygą nusipirkę už 25 centus su didžiausia Lietuvai nauda iteik itekmingesniems amerikiečiams. Užsakymus siuskite:

"Žvaigždė,"

3654 Richmond St., Philadelphia, Pa.
 arba pas by kurį Am. Relief Fondo nari.

LAIKAS VISIEMS PRIE ŠVIESOS

Jei trokšti igyti tikrą šviesą, užsisakyk laikraštį

"ŠVIESA"

kurį skaitydamas pats apsisviesi ir kitam garsisi prie šviesos parodyti kelią.

"ŠVIESA" rašo labai daug pamokinančio apie žmogaus pažangumą.

"ŠVIESA" kainuoja metams tik 50 centų.

Visokiais reikalais kreipkitės adresu:

"ŠVIESA",

46 CONGRESS AVE., WATERBURY, CONN.

Tik vienas iš šio burio užsisakę "DRAUGA", bet "draugas" taip indomus, kad visi užsisakusio draugai ir prieteliai ji nori skaityti.
 Kam lysti kalnymams, akis, prašinėjant "DRAUGO" pasiskaityti, kam kitiems nesmagum daryti, kad gali pats sau "DRAUGA" išsirašyti. Dienraštis "DRAUGAS" metams kainuoja \$4.50, Chicagoje \$6.00. Vienas numeris pamatymui siunčiamas dykai.
 Adresas:
"DRAUGAS"
 Lithuanian Daily Friend
 CHICAGO, ILL.

"TAUTOS RYTAS"

LIETUVIU BLAIV. SUSIV. MENRASTIS.
 KAINA METAMS 75c., UZSIENYJE \$1.00.

"TAUTOS RYTAS."

120 Bowen Str., So. Boston, Mass.

Little Americans Do your bit

Eat Corn meal mush-Oatmeal-Corn flakes-Hominy and rice with milk. Eat no wheat cereals. Leave nothing on your plate.

UNITED STATES FOOD ADMINISTRATION

Didelė Knygų Krautuvė.

Užlaikau visokio turinio knygas: lietuviškas ir lenkiškas r visokius religiškus daiktus. Užrašau "Zvaigždę", kas prisius man \$2.00 prenumeratos ant metų už "Zvaigždę" gaus \$1.00 vertės knygu.

Visu Senas Draugas.

POVILAS P. MIKALUSKAS,

248 W. Fourth St., South Boston, Mass.

"A Plea for the Lithuanians"

Galima gauti visus numerius pas

KUN. J. J. KAULAKIS,

24 WHARTON ST., PHILADELPHIA, PA.